

Miten ruokaturvaa voidaan parantaa?

Ilmastonmuutos on uhka tulevaisuuden ruoantuotannolle, mutta se vaikuttaa jo nyt ruokajärjestelmiin. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat maatalous sekä köyhien maiden pienviljelijät. Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin keskittyvät tutkimukset ennustavat merkittävää satomäärien vähenemistä jo vuoteen 2030 mennessä. Ilmastonmuutosskenaarioihin liittyy paljon epävarmuustekijöitä, mikä korostaa ruoantuotannon turvaamisen tärkeyttä.

Ruokajärjestelmien puutteet, energiankulutus sekä kestävämmät käytännöt niin tuotannon kuin kulutuksen puolella, aiheuttavat päästöjä ja kiihdyttävät ilmastonmuutosta. Ruokajärjestelmien kehittäminen tarvitsee resursseja sekä sopeutumiseen että ilmastonmuutoksen hillintään.

Tällä hetkellä noin 80 prosenttia maailman ruoasta tuotetaan pien- ja perheviljelijöiden toimesta, mutta heidän vaikutusmahdollisuutensa ovat usein rajatut. Ruokaan liittyvässä kehityspolitiikassa tulisi painottaa toimenpiteitä, jotka tukevat pienviljelijöiden järjestäytymistä, kehittävät omavaraistuotantoa, varmistavat ruoan saatavuutta paikallisesti ja kehittävät osittain vientiin myytävien tuotteiden arvoketjuja oikeudenmukaisemmiksi raaka-aineiden tuottajien kannalta. Ruokaan liittyvä kehityspolitiikka tulisi suunnata siten, että se edistää tuoton jakautumista nykyistä oikeudenmukaisemmin ja kehittää paikallisten pientuottajien neuvotteluasemaa. Tämä

edellyttää myös, että pienviljelijöille taataan maan ja muiden ruoantuotannon resurssien hallinta- ja omistusoikeudet.

Paikallisiin olosuhteisiin ja perinteisiin soveltuviin lajien viljelyn tukemiseksi kehityspolitiikassa tulisi huomioida lajistollinen moninaisuus. Ruoan, kuten kerättävien ja viljeltävien lajien, moninaisuus ja siihen sisältyvän perinnetiedon ylläpitäminen ovat hyvän elämän perustarpeita, jotka toimivat välttämättömänä osana kehitystä. Kehityspolitiikassa arvostetaan paikallista tietoa lajeista ja vaalitaan paikallisten oikeuksia siemeniin. Kehityshankkeissa voidaan esimerkiksi rahoittaa tietokeskuksia, jotka ylläpitävät ja kehittävät perinnetietoa paikallisiin olosuhteisiin soveltuvasta ruoantuotannosta.

Suomen kehityspolitiikassa tulee

- keskittyä erityisesti pien- ja perheviljelijöiden tukemiseen ja edesauttaa heidän järjestäytymistään.
- tukea ekologisesti kestäviä ruoantuotannon tapoja, jotka helpottavat ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.
- ohjata rahoitusta tutkimuslaitosten ja kansalaisjärjestöjen yhteistyöhön kestävien ruokajärjestelmien vahvistamiseksi.

Avain kehityspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseen

Suomi voi olla ratkaisemassa aikamme tärkeimpiä kysymyksiä panostamalla kehityspolitiikassa ruokajärjestelmien kehittämiseen. Ruokaturvan paraneminen lisää niin yhteiskunnallista vakautta, ihmisten hyvinvointia kuin taloudellista tuottavuutta. Se auttaa siten puuttumaan köyhyyteen ja väestönkasvuun samalla kun maaseutujen elinvoimaistuminen vähentää kaupungistumisen painetta. Maatalouden naisvaltaisuudessa ruoantuotantoa tukemalla voidaan vaikuttaa merkittävästi myös sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

Ruokaturvan edistäminen globaalisti on myös osa Suomen kokonaisvaltaista Agenda 2030 -toteutusta. Suomen ruokajärjestelmä on osa globaalia ruokajärjestelmää ja Suomen olisi hyvä pohtia omaa osuutta ruokaturvattomuuteen rajojensa ulkopuolella. Suomen tuleva EU-puheenjohtajuus tarjoaa hyvän mahdollisuuden nostaa kestävä ruokajärjestelmä esille ja keskustella ruokaturvan paikasta EU:n kehityspolitiikassa.

R
U
K
A

ratkaisijana

Ruoka globaalien haasteiden ratkaisijana

MAAPALLOLLA ELÄÄ tällä hetkellä yli 800 miljoonaa äärimmäisen nälkäistä ja jopa 2–3 miljardia aliravittua ihmistä, ja lukumäärät ovat viime vuosina vain kasvaneet. Nälkä ja ravitsemusongelmat eivät kuitenkaan johdu vain ruoan puutteesta. Ne syntyvät myös köyhyydestä, turvattomuudesta, eriarvoisuudesta, itseään räämis-oikeuden puutteesta ja hauraista yhteiskunnallisista rakenteista.

Samanaikaisesti ruoantuotannossa kohtaavat aikamme kriittiset kysymykset: ilmastonmuutoksen vaikutukset ja ilmastopäästöt, viljelysmaan tilan heikkeneminen, veden riittäminen kaikille, luonnon monimuotoisuuden

vähentyminen ja väestönkasvu. Nämä yhdessä luovat merkittävää painetta mahdollisuudelle tuottaa maailmassa ruokaa niin, että se tavoittaa kaikki ihmiset.

Ruokaturvaa ei rakenneta vain ruoan tuonnilla ja ruoka-avulla. Ruoka tulee tuottaa ja jakaa ympäristön näkökulmasta kestävällä tavalla niin, että samalla varmistetaan ihmisille riittävä ja terveellinen ravinto sekä säällinen toimeentulo. Tämä edellyttää kestävä ruokajärjestelmän rakentamista, joka kattaa koko ruoan polun pelloilta ihmisten lautasille.

Köyhissä maatalousvaltaisissa maissa, suurimmat vaikutukset köyhyyden vähentämiseksi on saatu panostamalla maatalouteen ja maaseudun elinkeinoihin. Ruokaturva tarjoaa mahdollisuuden tuoda sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristölliset näkökulmat yhteen, sen sijaan, että niitä tarkastellaan erillään.

Puuttamalla ruoantuotantoon, ruoantuottajien asemaan ja ruokaketjujen valtarakenteisiin voidaan merkittävästi vähentää köyhyyttä.

800 MILJ. **2–3 MRD.**

äärimmäisen nälkäistä

aliravittua

Ruokaturvan ja kestävien ruokajärjestelmien tulee nousta kehityspoliittiseksi painopisteeksi ja näkyä kehitysyhteistyön rahoituksessa.

RUOKATURVA

RUOKATURVATTOMUUS

Kannanoton ovat kirjoittaneet Fingon koordinoimassa ruokaturvatyöryhmässä mukana olevat: FFD, Solidaarisuus, BIOS-tutkimusyksikkö, Siemenpuu ja Kehityismaayhdistys INDIGO. Ryhmä seuraa Suomen ja EU:n kehityspoliittikkaa ruokaturvan näkökulmasta. Ryhmä on avoin aiheesta kiinnostuneille ja sen parissa työskenteleville kansalaisjärjestötoimijoille, tutkijoille, virkahenkilöille ja aktiivisille kansalaisille.

Lisätietoja:

fingo.fi/vaikuttaminen/kehitysyhteistyö/ruokaturva

Ruokaturvaryhmää koordinoi Fingon kestävä kehityksen asiantuntija Jussi Kanner, jussi.kanner@fingo.fi